

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Szakirodalmi mű szerzői jogi védelme

Ügyszám: SZJSZT 34/07.

A Megkereső által feltett kérdések:

1. Dr. T. J.: Mezőgazdasági Vállalatok Automatizált tervezése c. könyve szerzői jogi védelemhez a Szerzői Jogi Törvény által megkívánt egyéni, eredeti szintet eléri-e?
2. Helytálló-e Dr. T. J. akadémikus feljelentésében foglalt állítása, mely szerint a Debreceni Egyetem a 4M-ECO rendszer kidolgozásával és hasznosításával megsértette szerzői jogát?

Az eljáró tanács szakvéleménye:

Ad 1. Az eljáró tanács megállapítja, hogy a megkereső által bemutatott, Dr. T. J. által alkotott „Mezőgazdasági vállalatok automatizált tervezése” c. 1981-ben a M. Kiadó által megjelentetett mű a címben megjelölt témát mind annak megválasztásában, felépítésében és részletes kidolgozásában, mind pedig szerkezetében sajátos egyéni, eredeti jelleggel tartalmazza. Így az a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Sztj) 1.§. (1) és (3) bekezdésében foglaltak alapján szerzői jogi védelem alatt álló alkotásnak minősül.

Ad 2. A kérdés megválaszolásánál az eljáró tanács közelebbről azt vizsgálta, hogy a 4M-Eco mezőgazdasági szaktanácsadó rendszer elnevezésű szoftver tartalma illetve megjelentetése sérti- e és ha igen, milyen mértékben dr. T. J.-nek az előző kérdésnél hivatkozott művén fennálló szerzői jogait. Ezzel kapcsolatban az alábbiak állapíthatók meg:

A Mezőgazdasági vállalatok automatizált tervezése című mű, 246 nyomtatott oldalterjedelemben foglalkozik a kiadvány tárgyával. Ahogy a borítón levő ismertetőn szerepel, a mű „A tervezés szempontjából elemzi a mezőgazdasági vállalatot mint rendszert, majd rendszerszemléletű megközelítésben a tervezést, annak folyamatát és szakaszait. Részletes leírást ad a komplex mezőgazdasági vállalati tervezés automatizált rendszeréről s a továbbfejlesztés lehetőségeiről.” Az anyagot szolgálják a gyakorlati modellek, a technológiák, a táblázatok és a példák is.

A fentieket a könyv az alábbi szerkezetben tartalmazza:

- I. A vállalati tervezés általános kérdései.
- II. A komplex vállalati tervezés
- III. A termelési technológiák automatizált tervezése
- IV. Növénytermelési technológiák optimalizálása
- V. Komplex vállalati modellek
- VI. A döntés és a tervszámítások
- VII. Az automatizált tervezési rendszer továbbfejlesztése.

A 4M-Eco mezőgazdasági szaktanácsadó rendszer elnevezésű szoftver lényegében ugyanazzal a témával foglalkozik, mint amellyel a fent ismertetett kiadvány. A szoftver azonban a maga sajátos eszközeivel alakítja ki modelljét, de szerkezetében az általános modellszemléletet követi. A modellezés megvalósítására egyedi táblázatokat, kutatások

adatait használja fel. A modell megalkotása során előnyösen alkalmazza a számítástechnika által adott gyors számítások és kalkulációk lehetőségét.

Az eljáró tanács megjegyzi, hogy a szoftverben használt adatok (munkagépek, növényfajták, műtrágyák, talajadatok, időjárási adatok stb.) forrásai nem állapíthatók meg. Arra nincs utalás, hogy azok hazai vagy esetleg nemzetközi publikációk felhasználásával, illetve egyedi kutatás során kerültek összeállításra. A szoftver által használt alapadatok és a dr. T. J. könyvében szereplő adatok között nincs tartalmi azonosság. Egyéb, kimutatható, egymással fedésbe hozható egyezések a két műben nem találhatók, bár ugyanazt, a szakmában elfogadott szókincset alkalmazzák ugyanazon fogalmak jelölésére. Ez viszont elsősorban abból következik, hogy mindkét mű azonos tudásanyagra épül.

A kifejtettek figyelembevételével tehát a 4M-Eco rendszer kidolgozásával és hasznosításával dr. Tóth Józsefnek a fentiekben hivatkozott művén fennálló szerzői jogai nem sérültek.

Szükségesnek tartja viszont az eljáró tanács hogy figyelemmel a nyomozati eljárás során tett egyes nyilatkozatokra még az alábbiakra is rámutasson:

a) Az Sztj 1.§ (3) bekezdése értelmében a szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. Ez az eredeti jelleg minden azonos tárgyú, témájú, azonos tudásra építő műre vonatkozóan fennállhat, mivel elsősorban a feldolgozás sajátos módjában, szerkezetében és egyéb jellemzőiben kell az eredetiségnek kifejeződésre jutnia. Az ilyen művek ezért önálló, egymástól független védelmet élveznek; minden szerzőt a saját, egyéni, eredeti jellegű gondolatszövedékét tartalmazó művére vonatkozóan illeti meg a védelem. Önmagában tehát arra alapozva, hogy valamely alkotó ismerhette másnak az adott témában, az adott tudásra, ismeretre épített művét, és ezen ismeret birtokában hozta létre a saját, egyéni, eredeti alkotását a kérdéses témában, nem állapítható meg szerzői jogsértés.

b) Az Sztj 1.§ (6) bekezdése szerint valamely ötlet, elv, elgondolás, működési módszer vagy matematikai művelet nem lehet tárgya a szerzői jogi védelemnek. Ennek a szabálynak éppen az az alapja, hogy a mű témája, a gondolati tartalom egyik szerző által sem sajátítható ki, minden alkotónak joga van az adott témában művet alkotni. Ugyanezen okból nem lehet a szerzői minőség elismerését igényelni (azaz jogosulatlan átvételt megállapítani) hasonló témájú műben pusztán azon az alapon, hogy az ugyanazon gondolati rendszeren, ill. ugyanazon ismeretek közlésén alapul.

c) A bemutatott két mű között átdolgozás által sem keletkezett kapcsolat, mivel a 4M-Eco szoftver nem tekinthető a Dr. T. J. tudományos művéből származónak, a kettő között szerkezeti, tartalmi azonosság nem fedezhető fel.

Budapest, 2008. március 13.

dr. Lindner Gyula
a tanács elnöke

Marácziné dr. Mann Judit
a tanács előadó tagja

Karácsony József
a tanács szavazó tagja